

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 67/18

Luksemburg, 17 maja 2018 r.

Wyrok w sprawie C-147/16
Karel de Grote-Hogeschool VZW / Susan Romy Jozef Kuijpers

Dyrektywa Unii w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich może mieć zastosowanie do instytucji szkolnictwa

Sąd krajowy ma obowiązek zbadać z urzędu nieuczciwy charakter postanowień zawartych we wchodzących w zakres zastosowania dyrektywy umowach między instytucjami szkolnictwa a studentami

Susan Kuijpers była wpisana na listę studentów instytucji szkolnictwa wyższego w Belgii (Karel de Grote-Hogeschool) w okresie obejmującym lata akademickie 2012/2013 i 2013/2014. Nie była ona w stanie uiścić jednorazowo łącznej kwoty 1546 EUR, do zapłaty której była zobowiązana tytułem czesnego oraz tytułem podróży w ramach studiów. Zawarła zatem z instytucją szkolnictwa umowę na piśmie w sprawie zwrotu wyliczonego według nieoprocentowanego planu spłaty. Zgodnie z postanowieniami tej umowy, znajdujący się w strukturze uczelni wydział „pomoc dla studentów” wypłacił jej kwotę potrzebną do spłaty jej długu w zamian za zobowiązanie się zainteresowanej do wpłacania każdego miesiąca kwoty 200 EUR przez okres 7 miesięcy. Pozostała do spłaty kwota długu (146 EUR) miała być uregulowana do dnia 25 września 2014 r. Ponadto umowa przewidywała możliwość naliczania odsetek w wysokości 10 % rocznie w razie braku spłaty (bez wezwania do zapłaty), jak również opłatę tytułem kosztów odzyskania należności (określoną w wysokości 10 % niezapłaconej wymagalnej kwoty, jednak nie mniej niż 100 EUR). Pomimo otrzymania wezwania do zapłaty, Susan Kuijpers nie wpłaciła żądanej kwoty.

W 2015 r. instytucja szkolnictwa wyższego wystąpiła przeciwko S. Kuijpers do Vredegerecht te Antwerpen (sędziego pokoju w Antwerpii) z żądaniem wydania nakazu zapłaty kwoty głównej 1546 EUR powiększonej o odsetki za zwłokę w wysokości 10 %, liczone od dnia 25 lutego 2014 r. (269,81 EUR) i odszkodowania w wysokości 154,60 EUR. Susan Kuijpers nie stawiła się przed sądem ani nie była reprezentowana przez pełnomocnika przed tym sądem.

W tym kontekście sąd belgijski postanowił zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości. Sąd ten zmierza do ustalenia przede wszystkim, czy w ramach postępowania zaocznego może z urzędu zbadać, czy umowa wchodzi w zakres stosowania dyrektywy Unii w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich¹. Następnie sąd krajowy zamierza ustalić, czy instytucję szkolnictwa wyższego, która w podstawowym zakresie jest finansowana ze środków publicznych, należy uznać za „sprzedawcę lub dostawcę” w rozumieniu dyrektywy w przypadku, gdy przyznaje studentowi plan spłaty.

W dzisiejszym wyroku Trybunał przypomniał przede wszystkim swoje orzecznictwo, na podstawie którego **sąd krajowy jest zobowiązany do zbadania z urzędu, czy dane warunki umowne mają charakter nieuczciwy**. Obowiązek ten obejmuje również obowiązek sądu krajowego zbadania, czy umowa zawierająca taki warunek wchodzi w zakres stosowania tej dyrektywy.

Następnie, odnośnie do pojęcia „sprzedawcy lub dostawcy”, Trybunał podkreślił, że prawodawca Unii zamierzał przyjąć szeroką koncepcję tego pojęcia. Chodzi tutaj bowiem o pojęcie funkcjonalne pociągające za sobą przeprowadzenie oceny, czy stosunek umowny wpisuje się w ramy działalności, jaką podejmuje dana osoba jako działalność zawodową.

¹ Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U. 1993, L 95, s. 29 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 15, t. 2, s. 288).

Ponadto Trybunał zauważył, iż wydawałoby się, że omawiana sprawa nie dotyczy bezpośrednio misji edukacyjnej odnośnej instytucji szkolnictwa. Przedmiotem omawianej sprawy jest natomiast świadczenie tej instytucji dostarczone tytułem uzupełniającym i akcesoryjnym względem jej działalności edukacyjnej, polegające na zaoferowaniu, w drodze umowy, nieoprocentowanego planu spłaty kwot należnych tej instytucji od studentki. Tymczasem takie świadczenie służy ze swej natury ułatwieniu spłaty istniejącego długu i zasadniczo stanowi umowę pożyczki. Stąd, z zastrzeżeniem zbadania tej kwestii przez sąd krajowy, Trybunał jest zdania, że instytucja szkolnictwa, **dostarczając takie świadczenie o charakterze uzupełniającym i akcesoryjnym względem swojej działalności edukacyjnej, działa jako „sprzedawca lub dostawca” w rozumieniu dyrektywy.**

Trybunał w tym względzie podkreślił, że ta wykładnia jest wsparta realizowanym przez tę dyrektywę celem ochrony. W ramach umowy bowiem zasadniczo istnieje nierówność między instytucją szkolnictwa a studentką, wynikająca z faktu asymetrii informacji i kompetencji technicznych między tymi stronami.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793